

Załącznik
do Uchwały Nr LXV/557/06
Rady Miejskiej w Dobczycach
z dnia 26.10.2006 rok

Strategia rozwoju Gminy i Miasta Dobczyce na lata 2007-2013

Dobczyce, październik 2006

1. Wprowadzenie.....	3
2. Analiza strategiczna	5
Analiza SWOT	5
Kluczowe dysfunkcje	9
3. Plan Strategiczny.....	9
Wyzwania.....	9
Wizja	11
Misja.....	12
4. Obszary strategiczne.	13
Praca i przedsiębiorczość	16
Edukacja	17
Dom.....	17
Kultura, oświata i rekreacja.....	18

1. Wprowadzenie

Strategia rozwoju Gminy jest podstawowym dokumentem przygotowywanym przez samorząd, określającym cele i priorytety polityki rozwoju, prowadzonej na jej terenie. Stanowi narzędzie wspierania pozytywnych zmian w Gminie i reagowania na zmiany pojawiające się w otoczeniu. Rolą strategii jest zdefiniowanie wyzwań stojących przed Gminą, oraz wskazanie kierunków rozwoju i celów strategicznych.

Strategia wskazuje, co - jako społeczność - możemy i chcemy osiągnąć w perspektywie najbliższych siedmiu lat. Określa naszą pozycję wobec sytuacji zewnętrznej, która może nam przynieść ważne szanse, pod warunkiem, że sami będziemy mogli z nich skorzystać. Aby tak się stało, musimy wykształcić lub zdefiniować tkwiące w nas samej zdolności do rozpoznania tych szans i ich percepcji. Strategia jest pochodną naszych aspiracji i zdolności do wspólnego i indywidualnego wysiłku. Sami decydujemy, czy ma być to strategia jedynie przetrwania, stagnacji czy też strategia rozwoju, wymagająca poniesienia ryzyka, istotnych nakładów energii i pieniędzy, kosztów społecznych, które wydatkowane dziś, powinny nam przynieść korzyści w przyszłości.

W pierwszej Strategii Rozwoju Gminy Dobczyce, przyjętej w latach 90 i aktualizowanej w roku 2000 określiliśmy, że: „Gmina Dobczyce – [powinna stać się] regionem szans rozwojowych wszystkich jej mieszkańców, czerpiącym z bogactwa przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego oraz nowoczesnej gospodarki”. Wyzaczyliśmy też sobie 3 priorytety rozwoju:

1. Ograniczenie bezrobocia poprzez rozwój przemysłu nieuciążliwego dla środowiska oraz szeroko rozumianych usług turystycznych.
2. Rozwój bazy oświatowej dla celów gimnazjum oraz poprawę bazy sportowej szkół podstawowych.
3. Rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej i sanitarnej na obszarze całej gminy.

Dobrze sformułowana strategia nie powinna się zbyt często dezaktualizować, dla tego po wyborach 2002 roku, po przeanalizowaniu zapisów obowiązującego dokumentu uznaliśmy, że te priorytety są aktualne. Jednak w ciągu ostatnich lat zdecydowanej zmianie uległa sytuacja zewnętrzna oraz zmieniło się także wiele w samej gminie. Dlatego konieczne stało się wykonanie aktualnej diagnozy stanu gminy, diagnozy otoczenia i nowych szans oraz sformułowanie nowych, ogólnych założeń strategicznych, które na koniec kadencji przekazujemy nowej Radzie Miejskiej, jako nasze doświadczenie. Uczy ono, że rozwój regionalny jest efektem zbiorowych wysiłków opartych o indywidualne zdolności, a samorząd ma znaczące, ale jednak ograniczone możliwości wpływania na jego przebieg. Wprawdzie możemy wiele zrobić, aby stworzyć warunki dla wszechstronnego, zróżnicowanego i zaspokajającego aspiracje mieszkańców rozwoju regionu, jednak w ostatecznym rozrachunku kierunek, skala i siła tego rozwoju zależą będzie od inicjatywy, zaangażowania oraz osobistych zdolności i umiejętności poszczególnych uczestników tego procesu.

Z tego powodu za nadrzędną ideę strategii postępowania w perspektywie lat 2007 – 2013 uznajemy tworzenie warunków do wielowymiarowego, indywidualnego rozwoju w zgodzie z dobrem wspólnym, a najważniejszą kategorią strategii jest dla nas człowiek żyjący w naszej wspólnocie oraz rodzina, gwarantująca ciągłość pokoleń i kształtująca właściwe relacje międzyludzkie.

Istotnie zmienił się zewnętrzny kontekst działania samorządu – wraz z całym krajem staliśmy się członkami Unii Europejskiej. Fakt ten kreuje dla nas ogromne szanse, a podstawowym wyzwaniem jest przekształcenie tych szans z potencjalnych w rzeczywiste, co wymagać będzie odpowiednich przygotowań i odważnych decyzji, z podjęciem ryzyka włącznie.

Diagnoza społecznego i gospodarczego stanu Gminy, na której opieramy budowę nowej strategii, została przygotowana w ramach prac nad Planem Rozwoju Lokalnego w roku 2005 i jej zaktualizowana wersja stanowi załącznik do Strategii o nazwie „Profil Gminy Dobczyce”.

„Strategia rozwoju gminy Dobczyce” została przygotowana w ramach prac Zespołu Zadaniowego, składającego się z pracowników administracji gminnej, powołanego w celu jej przygotowania. Przy opracowaniu „Strategii rozwoju gminy Dobczyce” uczestniczyli również działacze samorządowi oraz lokalnych organizacji pozarządowych, przedstawiciele lokalnego biznesu, inne osoby obdarzone społecznym zaufaniem oraz ci mieszkańcy, którzy wypowiedzieli się w ankiecie.

Dokument ten ma charakter projektu, aby nowy skład Rady Miejskiej w kadencji 2007 – 2010 mógł dokonać recenzji i zmian oraz podjąć dalsze prace planistyczne. Wypracowana Strategia będzie stanowiła podstawę aktualizacji Lokalnego Planu Rozwoju, dokumentu operacyjnego, w którym uszczegółowione zostaną działania i zadania niezbędne do zrealizowania, aby osiągnąć zakładane cele strategiczne.

2. Analiza strategiczna

Analiza SWOT

Analiza strategiczna została przeprowadzona metodą SWOT, polegającą na identyfikacji i analizie wzajemnych możliwych oddziaływań uwarunkowań wewnętrznych - mocnych stron i atutów gminy, jej słabych stron, stanowiących dysfunkcje oraz uwarunkowań zewnętrznych, które mogą stanowić szanse rozwojowe lub być zagrożeniami dla osiągnięcia zamierzonych celów.

Wyniki analizy zostały opracowane na podstawie:

- 1) informacji zebranych w czasie warsztatów strategicznych z udziałem zaproszonych mieszkańców, liderów opinii, radnych, sołtysów i pracowników urzędu Gminy,
- 2) materiałów, wniosków i postulatów zgłaszanych w trakcie zebrań wiejskich oraz na sesjach Rady Miejskiej,
- 3) materiałów powstałych podczas opracowania Planu Rozwoju Lokalnego.

Analiza uwarunkowań wewnętrznych gminy	
Mocne strony gminy	Słabe strony gminy
<p>Położenie w obszarze metropolitalnym Krakowa, w odległości zapewniającej bliskość komunikacyjną przy jednoczesnym oddaleniu od bezpośredniej ekspansji zagrożeń wielkomijskich.</p> <p>Uzbrojona i częściowo zainwestowana Strefa Przemysłu. Powstawanie nowych przedsiębiorstw.</p> <p>Stosunkowo bogate zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego (Zamek, zabytki, Zbiornik Dobczycki)</p> <p>Rozwinięta komunikacja publiczna (dynamiczni prywatni przewoźnicy)</p> <p>Dobre zarządzanie Gminą, wyróżniające ją pozytywnie w skali regionu.</p> <p>Posiadanie zasobu gruntów gminnych.</p> <p>Dodatni przyrost naturalny oraz dodatnie saldo migracji.</p> <p>Rozbudowana sieć wodociągowa.</p> <p>Dostępność gazu i prądu średniego wymaganych parametrach. (sieć średniego ciśnienia, stacja transformatorowa na terenie Gminy)</p> <p>Nowoczesna oczyszczalnia ścieków, posiadająca rezerwy.</p> <p>Zrehabilitowane wysypisko śmieci.</p> <p>Placówki oświatowe świadczące usługi o ponadstandardowej jakości (języki obce, nauka pływania, pracownie komputerowe, dostęp do Internetu)</p> <p>Znaczna oferta edukacyjna na poziomie średnim, dostępna dla młodzieży.</p>	<p>Utrzymujące się wysokie bezrobocie wśród kobiet.</p> <p>Odczuwalny niedostatek obiektów kulturalnych (dom kultury, kino, dyskoteka, aula widowiskowa)</p> <p>Ograniczone funkcje Zbiornika Dobczyckiego (brak wykorzystania rekreacyjnego)</p> <p>Niski stopień kanalizacji Gminy (zwłaszcza miejscowości nad Zbiornikiem).</p> <p>Zły stan dróg, brak poboczy, chodników.</p> <p>Zbyt małe znaczenie turystyki, niewystarczająca infrastruktura turystyczna.</p> <p>Patologie społeczne (alkoholizm), narastający wandalizm</p> <p>Postrzeganie istniejącej oferty dla młodzieży do spędzania wolnego czasu, jako niewystarczającej, przy jednoczesnym słabym wykorzystaniu istniejących propozycji..</p> <p>Brak dostępu do sieci szkieletowej Internetu i ograniczenia w dostępie do szerokopasmowego Internetu.</p> <p>Spadek liczby nowo zawieranych małżeństw i malejąca liczba urodzeń.</p> <p>Narastająca emigracja młodych ludzi, bez obserwowanych, celowych powrotów.</p> <p>Niewystarczająca baza dla gimnazjum i szkoły podstawowej w Dobczycach.</p> <p>Wciąż zbyt niski poziom wykształcenia ludności. Duża liczba osób posiadających wykształcenie zawodowe, nie zawsze zgodne z potrzebami rynku</p> <p>Duże bezrobocie agrarne na obszarach</p>

<p>Silna tożsamość lokalna oparta na świadomości historycznego znaczenia Dobczyc.</p> <p>Pielęgnowanie tradycji poprzez dbałość o zabytki i ich ochronę.</p> <p>Tradycyjne przywiązywanie wielkiej wagi do kształcenia kolejnych pokoleń.</p> <p>Aktywność środków masowego przekazu o zasięgu lokalnym.</p> <p>Aktywność mieszkańców w tworzeniu infrastruktury i życia społecznego gminy (komitety społeczne, OSP, organizacje mieszkańców)</p> <p>Otwarcie na współpracę międzynarodową, w tym z gminami partnerskimi Versmold, Sarriskie Michalany, (efekty z wymiany doświadczeń, poznawania tradycji i kultury wymiana młodzieży, współpraca organizacji, praktyki w administracji).</p> <p>Certyfikat ISO 9001 dla Urzędu Gminy</p> <p>Standaryzacja w zakresie usług administracyjnych potwierdzeniem poprawy jakości świadczonych usług.</p> <p>Wdrażanie nowoczesnych form zarządzania (budżet zadaniowy, Wieloletni Plan Inwestycyjny)</p> <p>Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na rozwój.</p> <p>Izba Gospodarcza (zorganizowana grupa przedsiębiorców)</p> <p>Atrakcyjność Gminy jako miejsca zamieszkania, potwierdzona liczbą transakcji budowlanych.</p> <p>Przedsiębiorstwa o znanych, rozpoznawalnych markach.</p> <p>Instytucje o znaczeniu ponadlokalnym (Filia Powiatowego Urzędu Pracy, Fila ARiMR, Sąd Grodzki, Wydział Ksiąg Wieczystych, szkoły średnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.)</p>	<p>wiejskich.</p> <p>Wysoki udział młodzieży i długotrwale bezrobotnych w populacji osób bezrobotnych.</p> <p>Brak dużych zwartych terenów inwestycyjnych, mieszkaniowych, wynikający z konfiguracji terenu i stosunków własnościowych.</p> <p>Niewystarczające wyposażenie i braki w infrastrukturze technicznej i społecznej na obszarach wiejskich.</p> <p>Archaiczna formuła zagospodarowania obiektów zabytkowych i prezentowania zbiorów muzealnych.</p> <p>Wzrost populacji osób bezrobotnych w niemobilnym wieku zawodowym.</p> <p>Utrwalanie się zjawisk: długotrwałego bezrobocia oraz ubóstwa i wykluczenia społecznego.</p> <p>Postępujące rozproszenie osadnictwa, zbyt droga budowa i eksploatacja infrastruktury liniowej ze względu na odległości.</p> <p>Postępująca degradacja tradycyjnego krajobrazu kulturowo-przyrodniczego.</p> <p>Niewystarczająca liczba parkingów w obrębie miejscowości.</p> <p>Rozdrobnienie gospodarstw rolnych.</p> <p>Brak spójnej koncepcji i programu scalania oraz zagospodarowania gruntów rolnych.</p> <p>Wysokie koszty społeczne w przyszłości spowodowane nieprawidłowym rozwojem fizycznym młodzieży, możliwym narastaniem patologii społecznych.</p> <p>Organizacje pozarządowe są zbyt słabe, by mogły realizować wysokie aspiracje swoich członków.</p> <p>Zbyt słabe pozostają formy społeczeństwa obywatelskiego, poziom kapitału społecznego należy ocenić jako niewystarczający.</p> <p>Brakuje skutecznego współdziałania między organizacjami kształtującymi świadomość społeczną i słaba jest komunikacja społeczna, co tworzy bariery dla budowy społeczności obywatelskiej.</p> <p>Brak obwodnicy Dobczyc i drugiego mostu na Rabie powoduje uciążliwości komunikacyjne.</p> <p>Brak kompleksowego produktu turystycznego, charakterystycznego dla gminy, niedostatek deptaków, tras rowerowych itp.</p> <p>Niewystarczające zaplecze gastronomiczne i</p>
--	--

	<p>noclegowe Spadek liczy ludności w wieku przedprodukcyjnym. Nie wykreowane warunki dla rozwoju miejsc pracy w gospodarce opartej na wiedzy. Duża liczba długotrwale bezrobotnych. Strefa przemysłowa oraz miasto Dobczyce posiadają jedno źródło zaopatrzenia w wodę, co w przypadku jego dysfunkcji może spowodować odcięcie użytkowników od zasilania.</p>
--	--

Analiza otoczenia zewnętrznego	
Szanse	Zagrożenia
<p>Dobra pozycja Polski, Małopolski i Krakowa w rankingach europejskich (inwestycyjnych, gospodarczych, turystycznych)</p> <p>Perspektywa wieloletniego rozwoju gospodarczego kraju i regionu.</p> <p>Wzrost liczby turystów odwiedzających Małopolskę, głównie Kraków, Wieliczkę, Oświęcim, Zakopane. Rozwój turystycznej oferty Myślenic.</p> <p>Bliskość międzynarodowego lotniska i dogodne połączenie z Balicami.</p> <p>Bliskość zmodernizowanej „zakopianki”.</p> <p>Wzrost znaczenia drogi 967 Myślenice-Łapczyca stanowiącej południową obwodnicę Krakowa.</p> <p>Integracja europejska i dostęp do Funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, zwiększony na okres planowania 2007 -13.</p> <p>Rozwój popytu na usługi ponad lokalne, w tym turystyczne.</p> <p>Budowa kanalizacji w zlewni Raby i prawidłowa ochrona środowiska tych terenów.</p> <p>Wzrost popularności elastycznych form zatrudnienia.</p> <p>Zewnętrzne wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju wsi.</p> <p>Zainteresowanie inwestorów rozwojem turystyki kulturowej i przyrodniczej.</p> <p>Rozwój znaczenia energii odnawialnej oraz dostępność środków na ten cel.</p>	<p>Odłożenie w czasie modernizacji dróg wojewódzkich przebiegających przez Dobczyce.</p> <p>Odłożenie w czasie budowy kanalizacji w zlewni Raby i/lub niedostateczne dla pełnej ochrony zbiornika Dobczyckiego parametry oczyszczania (zaniżenie normy w stosunku do specyficznych warunków zbiornika)</p> <p>Dyskryminacja przewoźników prywatnych na terenie metropolii Krakowa (zwiększenie kosztów i czasu dojazdu do uczelni, pracy – marginalizacja – wykluczenie)</p> <p>Utrzymywanie zbyt sztywnych form decyzyjnych w szkolnictwie średnim, powodujących pogłębianie niedostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy.</p> <p>Spadek liczby turystów nocujących w powiecie myślenickim.</p> <p>Wzrost bezrobocia w Małopolsce i Krakowie.</p> <p>Słabe więzi w skali obszaru metropolitalnego, niewłaściwa konkurencja między podmiotami tworzącymi ten obszar.</p> <p>Przytłaczający rozwój metropolii – efekt „wysysania” rozwoju.</p> <p>Utrzymanie się dotychczasowych niekorzystnych tendencji demograficznych w regionie.</p> <p>Bariery infrastrukturalne i kapitałowe dla rozwoju przedsiębiorczości.</p> <p>Wzrost konkurencyjności innych ośrodków miejskich w dziedzinie kultury, oświaty itp.</p> <p>Oddalenie wydziału komunikacji i architektury.</p> <p>Brak stabilności prawnej.</p> <p>Biurokracja przy aplikowaniu o środki unijne, blokująca lub odsuwająca w czasie realizację projektów, złe „upolitycznienie” Systemu podejmowania decyzji o alokacji środków i wyborze beneficjentów.</p> <p>Rosnące ceny energii, (dostawy gazu uzależnione od zagranicznych podmiotów).</p> <p>Brak rzeczowego dyskursu politycznego, polityka skoncentrowana na sprawach personalnych.</p> <p>Niestabilne otoczenie prawne, zmieniające się i nieadekwatne do potrzeb rozwojowych gminy przepisy.</p>

Podstawowym sposobem wyciągania wniosków strategicznych z analizy typu SWOT jest poszukiwanie efektów synergii, czyli tworzenia wartości dodanej w przypadku interakcji między zewnętrznymi szansami, które mogą być wykorzystane i wzmocnione przez mocne strony gminy. Należy odpowiedzieć także na pytanie, czy na pojawiające się zagrożenia jesteśmy przygotowani, na tyle silni, że nie wpłyną one destruktywnie. Budowanie strategii polega także na tym, by – przewidując zagrożenia – podjąć odpowiednie działania ich odparcia, a znając szanse, z których dotychczas nie umieliśmy korzystać lub są one nowe, przygotować się do wyjścia im naprzeciw i wykorzystania.

Kluczowe dysfunkcje

Na podstawie analizy za kluczowe dysfunkcje rozwojowe gminy zostały uznane:

1. **Brak wystarczającej ilości dobrze płatnych miejsc pracy, zapewniających oczekiwany standard rozwoju rodzin.**
2. **Niewystarczająca jakość infrastruktury drogowej na terenie gminy, zagrożone bezpieczeństwo użytkowników. Zbyt duże braki poboczy, chodników, bezpiecznych przejść i przystanków.**
3. **Słabe wykorzystywanie walorów otoczenia zbiornika Dobczyckiego do rozwoju turystyki ze względu na jego zamknięcie dla rekreacji**
4. **Postępująca degradacja środowiska i ograniczony komfort mieszkania na terenach gdzie brak kanalizacji.**
5. **Zbyt duży odsetek ludzi długotrwale bezrobotnych**
6. **Niedokończona budowa Regionalnego Centrum Oświatowo Sportowego, powodująca odsunięcie w czasie powstania dogodnych warunków dla gimnazjum, szkoły podstawowej, domu kultury, biblioteki, klubów sportowych.**
7. **Niedostatek infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej, stanowiącej element oferty przyciągającej większe grupy turystów, w skali o znaczeniu gospodarczym.**
8. **Zbyt mała podaż gruntów w Strefie Przemysłowej i wyznaczonych w planach zagospodarowania pod działalność gospodarczą i inwestycje biznesowe.**
9. **Strefa przemysłowa oraz miasto Dobczyce posiadają jedno źródło zaopatrzenia w wodę, co w przypadku jego dysfunkcji może spowodować odcięcie użytkowników – szczególnie dużych producentów - od zasilania i konsekwencje odszkodowawcze dla gminy.**
10. **Zbyt intensywna emigracja młodzieży w poszukiwaniu pracy, nie zdefiniowane warunki zachęcające do powrotu, także inne niż rynek pracy, np. brak oferty niedrogich mieszkań.**

3. Plan Strategiczny

Wyzwania

W dzisiejszej dynamicznej rzeczywistości, to, co dzieje się w naszym życiu zarówno prywatnym jak i zawodowym, pozostaje pod ogromnym wpływem zjawisk zachodzących gdzie indziej, niejednokrotnie w zupełnie innych częściach Europy czy świata.

Zmieniają się wzorce rozwoju społecznego i gospodarczego. Siłą napędową rozwoju w krajach rozwiniętych staje się w coraz większym stopniu informacja i wiedza, szczególnie nowa wiedza, nowe idee i nowe pomysły na ich praktyczne zastosowanie. Coraz ważniejsze stają się niematerialne podstawy wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego.

O atrakcyjności terytorium jako miejsca zamieszkania, pracy i prowadzenia działalności gospodarczej nie decyduje dzisiaj już jedynie ich kapitał fizyczny – tradycyjne wyposażenie w infrastrukturę czy bogactwo zasobów naturalnych, ale w co najmniej równym stopniu, kapitał ludzki – aktywność, poziom wykształcenia, talenty, innowacyjność i umiejętność współpracy mieszkańców oraz kapitał społeczny – poczucie tożsamości i związku z danym miejscem i ludźmi, a jednocześnie jego korzystny (lub nie) wizerunek.

Jednym ze zjawisk towarzyszących procesowi globalizacji jest pogłębianie się nierówności – rosnący rozdzźwięk pomiędzy krajami i regionami wysoko rozwiniętymi a rozwijającymi się, pomiędzy metropoliami i peryferiami, pomiędzy ośrodkami rozwoju i „resztą świata”. Idzie za tym koncentracja siły gospodarczej, kapitału, potencjału innowacyjnego i w konsekwencji bogactwa, standardów cywilizacyjnych i siły kulturotwórczej w niewielu wybranych obszarach. Należy sobie uświadomić, że konkurujemy z innymi gminami na rynku regionalnym, krajowym i europejskim, jako najbliższe środowisko działania dla miejscowych przedsiębiorstw, jako potencjalna lokalizacja dla ich nowych inwestycji, jako lokalizacja dla inwestorów z zewnątrz, wreszcie – jako charakterystyczny obszar dla potencjalnych odwiedzających (turystów). W końcu tworzymy lub nie przestrzeń dla twórczości najbardziej utalentowanych, wykształconych i przedsiębiorczych mieszkańców, którzy budują podstawy materialnego bogactwa całej społeczności regionu.

Na tle zarysowanych zjawisk i procesów zachodzących w otoczeniu katalog najważniejszych wyzwań, które stoją przed naszą gminą i całym regionem w perspektywie najbliższych lat jest szeroki i obejmuje:

Wyzwania kompetencyjne – jak odnaleźć się jako partner i prawdziwy uczestnik wyścigu umiejętności i kwalifikacji (o charakterze światowym), jak wspierać twórcze postawy – kreatywność, przedsiębiorczość, innowacyjność?

Wyzwanie technologiczne – jak dorównać regionom wyżej rozwiniętym pod względem poziomu i postępu technologicznego, jak najtrafniej wspierać i rozwijać możliwości człowieka, jako twórcy i użytkownika technologii?

Wyzwania cywilizacyjne – jak zapewnić, aby standardy usług publicznych i poziom życia mieszkańców były na możliwie wyrównanym, dobrym poziomie, a jakość życia odpowiadała ich aspiracjom?

Wyzwania środowiskowe – jak w sytuacji silnej presji rozwojowej i aspiracji gospodarczych zapewnić trwałość równowagi środowiska i wysoką jakość przestrzeni?

Wyzwania symboliczne – jak budować nowoczesny, przemawiający do świata wysokorozwiniętego wizerunek regionu i jednocześnie zachować i pielęgnować unikalną, własną tożsamość?

Wyzwania polityczne – jak zapewnić wysoką jakość polityki rozwoju, która pozwoli na realizację przyjętej strategii, jak włączyć w nią partnerów społecznych i zbudować społeczeństwo obywatelskie?

Odnosząc do wyżej zarysowanych wyzwań cywilizacyjnych zdefiniowane przez nas w analizie SWOT dysfunkcje gminy, stanowiące problemy do rozwiązania, możemy wyobrazić sobie, jak nasza gmina powinna wyglądać w przyszłości, w jakich kierunkach powinna się rozwijać, czego unikać, jakie cele osiągnąć. Taka pozytywna wizja gminy w przyszłości jest

ważnym elementem mobilizacji społecznej, budowania możliwie szerokiego poparcia dla wysiłków i wydatków koncentrujących się na wybranych kierunkach i celach strategicznych.

Wizja

Gmina to zbiorowisko ludzi związanych różnorodnymi czynnikami z danym obszarem, na którym tworzą oni z mocy prawa wspólnotę. Wychodząc z tej definicji, możemy określić, że **podstawowymi składowymi cywilizacyjnymi Gminy są:** Ludzie, Przestrzeń, Wspólnota. Podstawowym celem cywilizacyjnym, powodem, dla którego istnieje gmina, jako utworzona z mocy prawa wspólnota mieszkańców, jest dążenie do zaspakajania potrzeb jej członków. Kluczowe znaczenie dla strategii rozwoju ma:

- a/ zidentyfikowanie najważniejszych mechanizmów rozwoju obserwowanych w porównywalnym czasie i przestrzeni,
- b/ zidentyfikowanie charakterystycznych dla regionu czynników rozwoju, szczególnie tych, które wynikają z własnych mocnych stron, własnego potencjału wyróżniającego region na tle innych,
- c/ uzgodnienie wspólnego poglądu na temat tego, co stanowi podstawę ideową i programową wyboru strategii postępowania i ukształtowania późniejszych programów realizacyjnych.

Punktem wyjścia do określenia strategii rozwoju, a zarazem celem prac planistycznych, jest ustalenie pożądanej i akceptowanej przez wspólnotę **wizji** przyszłości, określenie, kim chcemy być, jaki charakter powinna mieć nasza gmina, jak winna być ukształtowana przestrzeń, w której realizować się będzie życie wspólnoty mieszkańców, w jakim stopniu zaspakajane będą ich potrzeby i czym ta wspólnota winna się przejawiać.

Zadaniem samorządu jest tworzenie warunków dla jak najpełniejszego rozwoju Gminy – terytorialnej wspólnoty mieszkańców.

Rozwój regionalny najogólniej rzecz ujmując można rozumieć jako trwałe podnoszenie i utrzymywanie akceptowanego poziomu życia mieszkańców i potencjału gospodarczego w skali jednostki terytorialnej.

Cywilizacja tym różni się od czystej natury, że człowiek, wykorzystując swoją przewagę intelektualną w dążeniu do zaspokojenia swoich potrzeb tworzy własną przestrzeń, przekształcając ją szybciej i głębiej niż natura może w sposób bezpośredni i łagodny równoważyć te zmiany. Wielokroć wywoływało to negatywne skutki lokalne, łącznie z upadkiem wielu cywilizacji historycznych. Należy rozróżnić pojęcia „wzrost” i „rozwój”. Obecna, niezrównoważona w swoim wzroście cywilizacja, wywołuje już skutki w skali globalnej, a zatem człowiek sam, także w skali indywidualnej i lokalnej musi zadbać o równowagę wzrostu tak, aby przyszłym pokoleniom życie i trwały rozwój zagwarantować. **Zrównoważony rozwój** jest podstawową przesłanką dla decyzji i planów strategicznych, którą należy przyjąć z góry.

Zrównoważony rozwój (ang. sustainable development) to koncepcja integracji celów ekologicznych, społecznych i gospodarczych w polityce. Zrównoważony rozwój został określony jako proces mający na celu zaspokojenie aspiracji rozwojowych obecnego pokolenia w sposób umożliwiający realizację tych samych dążeń następnym pokoleniom.

Ze względu na wielość i różnorodność czynników wpływających na to zjawisko wyodrębniono trzy główne obszary, na których należy skoncentrować się przy planowaniu skutecznej strategii osiągnięcia zrównoważonego rozwoju. Są to: ochrona środowiska i racjonalna gospodarka zasobami naturalnymi (m. in. ograniczanie zanieczyszczenia środowiska, ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków zwierząt i roślin, promocja odnawialnych źródeł energii), wzrost gospodarczy i sprawiedliwy podział korzyści z niego wynikających (m. in. ułatwienie dostępu do rynków, finansowanie rozwoju, zmiana

nieracjonalnych wzorców konsumpcji i produkcji) oraz rozwój społeczny (m. in. walka z ubóstwem, dostęp do edukacji, ochrony zdrowia).

Zrównoważony rozwój oznacza, że wzrost gospodarczy prowadzi do zwiększania spójności społecznej (w tym m.in. zmniejszania rozwarstwienia społecznego, wyrównywania szans, przeciwdziałania marginalizacji i dyskryminacji) oraz podnoszenia jakości środowiska naturalnego poprzez m.in. ograniczanie szkodliwego wpływu produkcji i konsumpcji na stan środowiska, aktywną ochronę zasobów przyrodniczych.

Tak więc wyobrażając sobie naszą gminę pozbawioną określonych wcześniej dysfunkcji oraz biorąc pod uwagę zasady zrównoważonego rozwoju, jako obowiązujące w Europie i Polsce, możemy powiedzieć, że w przyszłości będzie to gmina, w której:

Będzie wystarczająca ilość dobrze płatnych miejsc pracy, zapewniających oczekiwany standard rozwoju rodzin.

Jakość infrastruktury drogowej zapewni bezpieczeństwo użytkowników, oferując odpowiednie chodniki, przejścia, przystanki i pobocza.

Walory otoczenia zbiornika Dobczyckiego służyć będą rozwojowi turystyki

Zatrzymana zostanie degradacja środowiska i następować będzie jego odnowa, poprawiająca komfort mieszkania, głównie na terenach gdzie obecnie brak kanalizacji.

Odsetek ludzi długotrwale bezrobotnych zmniejszy się do poziomu nieistotnego społecznie.

Gimnazjum, szkoła podstawowa, dom kultury, biblioteka, kluby sportowe działać będą w bardzo dobrych warunkach lokalowych w nowoczesnym kompleksie Regionalnego Centrum Sportowo Oświatowym, a gminę stać będzie na jego utrzymywanie i rozwój działalności.

Nastąpi przełamanie masy krytycznej i przyjazdy większej ilości turystów, w skali o znaczeniu gospodarczym spowodują rozwój infrastruktury turystycznej, sportowej i rekreacyjnej, poprawiającej ofertę utrwalającą ten trend.

Gmina dysponować będzie kolejnymi gruntami, dobrze uzbrojonymi i przygotowanymi dla inwestorów, a kolejni inwestorzy tworzyć będą zakłady pracy.

Infrastruktura wodociągowa i sposób zarządzania nią zapewnią będą zasilanie i odpowiednią jakość wody, a ryzyka z tym związane nie będą bezpośrednio obciążać gminy.

Młodzież przestanie być w tak dużym stopniu zainteresowana emigracją w poszukiwaniu pracy, znajdując zatrudnienie i warunki mieszkaniowe na miejscu.

Misja

Czy chcemy osiągnąć ten stan i postanawiamy wspólnie zmierzać do urzeczywistnienia przyjętej przez nas wizji? Jeżeli tak, to naszą misją, naszym zobowiązaniem jest czynienie wspólnych wysiłków i wyteżona praca dla osiągnięcia przyjętych sobie celów.

Naszą misją, misją osób tworzących instytucje samorządu gminy i odpowiedzialnych za zarządzanie jest:

Poprawa jakości życia mieszkańców Gminy.

Aby ta misja odniosła sukces konieczne jest włączenie się w jej wykonywanie całej wspólnoty oraz pozyskanie sojuszników na wszystkich szczeblach samorządu, w sektorze biznesu oraz polityki.

Zakres strategii

Myślenie i działanie strategiczne wymaga dokonywania wyborów, ustalania hierarchii ważności, poszukiwania sposobów osiągnięcia celów strategicznych, które będą czynnikami sprawczymi dalszego rozwoju wydarzeń w pożądanym kierunku.

- strategia, ma skutecznie doprowadzić do pozytywnych zmian ,co wymaga koncentrowania zasobów na ograniczonej liczbie wybranych priorytetów programowych, gospodarczych, społecznych, i obszarowych,
- strategia jest narzędziem zarządzania polityką rozwoju na poziomie gminy,co wymaga aktywności własnej samorządu w inicjowaniu przedsięwzięć prorozwojowych,
- strategia nie może się ograniczać do zakresu rozstrzygnięć będących wyłącznie w obecnych kompetencji władz samorządowych,
- strategia jest narzędziem koordynacji wysiłków prorozwojowych różnych partnerów, partnerskiej polityki rozwoju, na którą składa się zarówno budowanie więzi, jak i koordynacja celów,
- strategia stanowi punkt wyjścia do przygotowania bardziej szczegółowych planów, programów i projektów, za pomocą których będą realizowane jej cele.

4. Obszary strategiczne.

Kluczowe efekty możliwej synergii szans i mocnych stron gminy.

Najważniejsze szanse:

Dobra pozycja Małopolski i Krakowa w rankingach inwestycyjnych, gospodarczych, turystycznych.

Wzrost liczby turystów odwiedzających Małopolskę, głównie Kraków, Wieliczkę, Oświęcim, Zakopane. Rozwój turystycznej oferty Myślenic.

Bliskość międzynarodowego lotniska i dogodne połączenie z Balicami.

Czy potrafimy je wykorzystać dzięki własnym mocnym stronom?

Strefa Przemysłowa Dobczyc jest objęta ofertą Małopolski, zainteresowanie inwestorów Małopolską nie maleje, warto powiększać podaż terenów w już istniejącej strefie przemysłowej, tworzyć nowe obszary w Dobczycach i stworzyć warunki dla parku technologicznego, bo może to przyciągnąć inwestorów na nasz teren.

Turystyka staje się ważną dziedziną gospodarki w Małopolsce, a naszą mocną stroną są walory krajobrazowe i kulturowe. Nie są one wybitne i trudno nam konkurować z ośrodkami tradycyjnie turystycznymi. Musimy stworzyć bardziej wyróżniającą nas ofertę turystyczną i wypromować ją na rynku Krakowskim.

Nie zostało zdefiniowane, jak z tej szansy można skorzystać w sposób szczególny. Bliskość lotniska jest ułatwieniem

Bliskość zmodernizowanej „zakopianki”.

Wzrost znaczenia drogi 967 Myślenice-Łapczyca stanowiącej południową obwodnicę Krakowa.

Rozwój popytu na usługi ponad lokalne, w tym turystyczne. Zainteresowanie inwestorów rozwojem turystyki kulturowej i przyrodniczej.

Integracja europejska i dostęp do Funduszy strukturalnych Unii Europejskiej, zwiększony na okres planowania 2007 -13.

komunikacyjnym i może mieć wpływ na decyzje lokalizacyjne inwestorów, nie jest jednak przyczyną podstawową takich decyzji. Szansa wymaga szczegółowego rozpoznania w kierunku możliwych do ulokowania na naszym terenie usług związanych z bliskim lotniskiem.

Szansa ta, związana z dostępnością komunikacyjną, może być osłabiona zagrożeniem, jakim jest odsunięcie w czasie modernizacji dróg wojewódzkich, łączących nas z „zakopianką”

Mocną stroną gminy była aktywność w przygotowywaniu dokumentacji technicznej i planu zagospodarowania w celu budowy obwodnicy i mostu. Istnieje tu efekt synergii, który stanowi, że cel, jakim jest budowa obwodnicy jest priorytetem w najbliższym okresie.

Szansę tą wykorzystujemy w niewielkim stopniu, barierą są nasze słabe strony, czyli : Brak kompleksowego produktu turystycznego, charakterystycznego dla gminy, niedostatek deptaków, tras rowerowych itp.

Niewystarczające zaplecze gastronomiczne i noclegowe

Archaiczna formuła zagospodarowania obiektów zabytkowych i prezentowania zbiorów muzealnych

Niewystarczająca liczba parkingów w obrębie miejscowości.

Natomiast efekt wzmacniania nastąpi w oparciu o takie mocne strony jak:

Stosunkowo bogate zasoby dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego (Zamek, zabytki, Zbiornik Dobczycki)

Rozwinięta komunikacja publiczna (dynamiczni prywatni przewoźnicy)

Silna tożsamość lokalna oparta na świadomości historycznego znaczenia Dobczyc.

Pielegnowanie tradycji poprzez dbałość o zabytki i ich ochronę.

Doświadczenie w pozyskiwaniu środków zewnętrznych na rozwój.

Dobre zarządzanie Gminą, wyróżniające ją pozytywnie w skali regionu.

Budowa kanalizacji w zlewni Raby i prawidłowa ochrona środowiska tych terenów.

Wzrost popularności elastycznych form zatrudnienia.

Zewnętrzne wspieranie wielofunkcyjnego rozwoju wsi.

Realizacja zamierzeń ZGDGRiK polegająca na pozyskaniu środków z funduszu Spójności UE na budowę kanalizacji, może zostać odsunięta w czasie lub związek może okazać się nieskuteczny, dla tego to zagrożenie trzeba kontrolować i przeciwdziałać. Złagodzi słabą stronę, jaka jest duża liczba długotrwale bezrobotnych, ale nie rozwiąże problemu.

Aby wykorzystać szanse płynące z polityki wspierania wielofunkcyjnego rozwoju wsi musimy zaangażować w to nasze mocne strony, jak:

Instytucje o znaczeniu ponadlokalnym (Filia Powiatowego Urzędu Pracy, Fila ARiMR, Sąd Grodzki, Wydział Ksiąg Wieczystych, szkoły średnie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna.)

Aktywność mieszkańców w tworzeniu infrastruktury i życia społecznego gminy (komitety społeczne, OSP, organizacje mieszkańców)

Otwarcie na współpracę międzynarodową, w tym z gminami partnerskimi Versmold, Sarriskie Michaliny, (efekty z wymiany doświadczeń, poznawania tradycji i kultury wymiana młodzieży).

Placówki oświatowe świadczące usługi o ponadstandardowej jakości (języki obce, nauka pływania, pracownie komputerowe, dostęp do Internetu)

Z kolei barierą w tej dziedzinie mogą być nasze słabe strony: Brak spójnej koncepcji i programu scalania oraz zagospodarowania gruntów rolnych.

Wysokie koszty społeczne w przyszłości Postępujące rozproszenie osadnictwa, zbyt droga budowa i eksploatacja infrastruktury liniowej ze względu na odległości.

Postępująca degradacja tradycyjnego krajobrazu kulturowo-przyrodniczego.

Zbyt słabe pozostają formy społeczeństwa obywatelskiego, poziom kapitału społecznego należy ocenić jako niewystarczający.

Brakuje skutecznego współdziałania między organizacjami kształtującymi świadomość społeczną i słaba jest komunikacja społeczna,

co tworzy bariery dla budowy społeczności obywatelskiej.

Organizacje pozarządowe są zbyt słabe, by mogły realizować wysokie aspiracje swoich członków.

Rozwój znaczenia energii odnawialnej oraz dostępność środków na ten cel.

Szansa ta wymaga dopracowania i kontynuacji programu termomodernizacji obiektów komunalnych oraz realizacji przygotowanego przez powiat projektu, obejmującego gospodarstwa indywidualne.

Dokonując analizy strategicznej polegającej na rozważeniu możliwości wykorzystania zidentyfikowanych szans w oparciu o posiadane zasoby, wysnuwamy następujące wnioski, które przedstawiamy w formie określenia oczekiwań, zmierzających do ich zaspokojenia kierunków (polityk) oraz celów i niezbędnych do ich osiągnięcia działań. Te z kolei mogą stanowić bazę do programów operacyjnych, w których zdefiniowane zostaną parametry celów, zadania z ich miernikami i przydziałem zasobów, konieczne do poniesienia koszty oraz możliwe terminy realizacji.

Praca i przedsiębiorczość

Oczekiwania:

Dostępność dobrze płatnych miejsc pracy

Kierunek strategiczny:

Zapewniać warunki dla powstawania nowych, trwałych miejsc pracy, w tym w nowoczesnych gałęziach gospodarki oraz małych i średnich przedsiębiorstwach. Zwiększenie popytu na pracowników wpłynie na poprawienie oferowanych warunków pracy.

Cele i działania:

Utworzenie nowych terenów inwestycyjnych –rozbudowa infrastruktury, poprawa dostępności komunikacyjnej, scalanie gruntów, wydzielenie w planie zagospodarowania stref aktywności gospodarczej, przemysłu, usług i wysokich technologii.

Dalsza aktywizacja terenów położonych w istniejącej Strefie Przemysłowej, zmierzająca do budowy nowych zakładów dających miejsca pracy.

Wzmocnienie potencjału MŚP - zwiększenie dostępności do informacji o środkach pomocowych dla małych i średnich firm oraz osób pragnących rozpocząć działalność gospodarczą (współpraca GCI z Izbą Gospodarczą)

Stworzenia nowej jakości miejsc pracy w usługach i przemyśle wysokiej technologii - organizacja parku technologicznego, współpraca ze szkołami wyższymi.

Wsparcie tworzenia miejsc pracy na obszarach wiejskich poza tradycyjnymi działami rolnictwa, w tym w turystyce.

Zapewnienie parametrów jakościowych oraz pewności dostaw wody dla terenów przemysłowych (alternatywne zasilanie, nowa magistrala, profesjonalny operator)

Edukacja

Oczekiwania:

Spójne, o wysokim stopniu wykształcenia społeczeństwo.

Kierunek strategiczny:

Budowanie systemu zapewniającego równe szanse w zakresie kształtowania ścieżek kariery zawodowej i rozwoju kulturowego mieszkańców.

Cele i działania

Wspieranie projektów mających na celu zwiększenie ilości dzieci objętych edukacją przedszkolną dla zapobiegania utrwalaniu różnic edukacyjnych.

Poprawianie warunków edukacji w szkołach podstawowych i gimnazjum, dla lepszego dostosowania młodzieży do zmieniających się warunków życia

Większe dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy – analiza potrzeb we współpracy z sektorem biznesu, uzyskanie większego wpływu na kształcenie młodzieży w szkołach średnich

Poprawa warunków i perspektyw dla kształcenia i zatrudnienia wysoko wykwalifikowanej kadry dla nowoczesnej gospodarki - Zwiększenie dostępności edukacji w szkołach wyższych przez współpracę ze szkołami technicznymi i uczelniami, podjęcie działań dla założenia i prowadzenia parku technologicznego.

Zwiększenie elastyczności rynku pracy - kształcenie ustawiczne, w tym dla konkretnych potrzeb lokalnego rynku pracy – współpraca z PUP i przedsiębiorcami.

Dostępność edukacji - rozbudowa systemów stypendialnych dla zdolnej młodzieży z rodzin nie dysponujących wystarczającymi środkami na zapewnienie edukacji; udrożnienie kanałów komunikacji, dojazdów do uczelni (busy) dostęp do e-edukacji (łącza internetowe).

Dom

Oczekiwania:

Gmina bezpiecznym, wygodnym i niedrogim domem dla swoich mieszkańców.

Kierunek strategiczny:

Zapewnianie sprawnej i bezpiecznej infrastruktury odpowiadającym współczesnym standardom cywilizacyjnym oraz stworzenie lepszych warunków do rozwoju osadnictwa.

Cele i działania:

Poprawa jakości istniejącej sieci dróg oraz jej rozbudowa w zakresie umożliwiającym otwarcie nowych terenów inwestycyjnych, w tym budowa obwodnicy.

Eliminacja punktów o szczególnym zagrożeniu dla uczestników ruchu, budowa poboczy, chodników, przejść dla pieszych, przystanków.

Tworzenie zasobu gruntowych Gminy w celu koncentracji zabudowy na terenie miasta oraz tworzenia centrow wsi (wyznaczenie ośrodków osadniczych, szczegółowe plany zagospodarowania.) Wyznaczenie i uzbrojenie nowych terenów pod zorganizowane budownictwo mieszkaniowe

Zapewnienie parametrów jakościowych oraz pewności dostaw wody dla nowych terenów budownictwa zorganizowanego (alternatywne zasilanie, nowa magistrala, profesjonalny operator)

Zwiększenie stopnia skanalizowania Gminy, w szczególności terenów nad zbiornikiem oraz terenów o wysokiej koncentracji zabudowy.

Wzmocnienie roli miasta jako ośrodka rozwoju obszarów wiejskich w jego otoczeniu.

Racjonalizacja gospodarki przestrzennej (koncentracja zabudowy w mieście i wokół centrów wsi, wzmocnienie funkcji publicznej w centrum miasta oraz poszczególnych miejscowości Gminy)

Przygotowanie nowego studium uwarunkowań przestrzennych Gminy, poprzedzonego szczegółowymi analizami w zakresie miejsc parkingowych, terenów rekreacyjnych, sieci dróg, ścieżek rowerowych, stref pieszych o ograniczonym ruchu, przewidywanej wielkości miasta i pojemności poszczególnych funkcji, stosunku do rzeki, dostosowania układu komunikacyjnego do zmiany związanej z powstaniem obwodnicy, tworzenie przestrzennej i komunikacyjnej zachęty do odwiedzenia miasta, skoncentrowanie usług przy nowym rondzie w Dziekanowicach

Rozwój komunikacji publicznej - zapobieganie dyskryminacji przewoźników z Dobczyc w Krakowie i na obszarze metropolitalnym, wpływanie na równy dostęp do komunikacji publicznej przez wspieranie rozbudowy sieci połączeń.

Opracowanie i wdrożenie mechanizmu ustalania ważności, kolejności realizowania inwestycji drogowych. (Drogi, chodniki, oświetlenie, parkingi)

Uregulowanie stanu prawnego dróg i przejęcie na zasób gminny.

Kompleksowe wyczyszczenie rowów i poboczy oraz zapewnienie systematycznej działalności służb drogowych (odejście od systemu akcyjnego)

Wyznaczenie i zagospodarowanie miejsc parkingowych w Dobczycach

Promocja odnawialnych źródeł energii.

Kultura, oświata i rekreacja

Oczekiwania:

Dostępna baza kulturalna i rekreacyjna dla mieszkańców i turystów.

Kierunek strategiczny:

Wzmacnianie potencjału instytucji kultury zapewniającej usługi dla mieszkańców oraz stanowiącej bazę rozwoju turystyki.

Cele i działania:

Stworzenie nowych warunków lokalowych i poprawa warunków organizacyjnych dla podmiotów tworzących ofertę kulturalną i sportową Gminy - Budowa Regionalnego Centrum Sportowo – Oświatowego jako siedziby Ośrodka Kultury i Sportu oraz bazy infrastrukturalnej dla edukacji (gimnazjum, biblioteka, kształcenie ustawiczne).

Zdrowsze społeczeństwo - budowa terenów rekreacji dziecięcej oraz systemu profilaktyki i korekcji.

Wzrost znaczenia turystyki (dodatkowe źródło dochodu) - wsparcie rewitalizacji wzgórza Staromiejskiego, rozwój ekoturystyki nad Zbiornikiem Dobczyckim

Zwiększenie dostępności kultury na obszarach wiejskich - tworzenie Wiejskich Centrów Kultury na bazie strażnic OSP oraz budowa boisk sportowych na terenach wiejskich.

Aktywizacja organizacji pozarządowych, budowa społeczeństwa obywatelskiego, współpraca z NGO's